

**Народна банка на
Република Македонија**

**Месечна
информација**

2 / 2004

Април 2004

С О Д Р Ж И Н А

Позначајни економски настани и промени во законодавната регулатива во февруари 2004 година	2
I. Економски движења во Република Македонија	3
II. Монетарни движења во Република Македонија	4
III. Надворешно-трговски и девизни движења во Република Македонија	7
Прилог бр.1	9
Прилог бр.2	20



Позначајни економски настани и промени во законодавната регулатива во февруари 2004 година

- ❖ На 10 февруари *малопродажните цени на нафтените деривати* беа намалени за 2,46% (во просек, за сите видови на нафтени деривати по еден денар за литар), а *производствените цени* за 4,47% (Службен весник на РМ бр.5/2004).
- ❖ На 13 февруари Собранието на Република Македонија ја усвои *Декларацијата за поднесување на членство на Република Македонија во Европската Унија* (Службен весник бр.7/2004).
- ❖ На 14 февруари беше реализирана *Треќата емисија на обврзници за денационализација*, во вкупен износ од 47 милиони денари.
- ❖ Во февруари НБРМ изврши *промена на поставеноста на аукциите на блажајнички зайиси*. Така, од 18 февруари се премина кон аукции на принципот "тјендер со износи" (со неограничен износ и фиксна камајна стапка), при што беа воведени и блажајнички зайиси со рок на доспатување од 7 дена. При тоа, камајната стапка на блажајничките зайиси со рок на доспатување од 7 дена и 28 дена изнесува 5% и 8%, соодветно.

I. Економски движења во Република Македонија

Месечниот индекс на *трошоците на животот* покажува месечна стапка на дефлација во февруари од 0,9%, во согласност со падот на цените на мало од 0,6%. Притоа, трошоците беа пониски речиси кај сите категории (со исклучок на трошоците за домување кои беа повисоки за 0,5% и трошоците за сообраќајни средства и услуги кои беа на ниво од претходниот месец). Притоа, најголем месечен пад е регистриран кај трошоците за исхрана (од 1,6%), условен од пониските цени на земјоделските производи, односно од падот на цените на овошјето и зеленчукот (за 5,8% и за 1,5%, соодветно). Исто така, трошоците за тутун и пијалаци и трошоците за облека и обувки беа пониски за 0,9% (заради намалените цени на алкохолните пијалаци, на текстилните производи и на обувките).

На годишна основа, трошоците на животот беа повисоки за 1,4% (при годишен пораст на цените на мало од 1,5%). Притоа, просечната стапка на инфлација во првите два месеца на 2004 година изнесуваше 1,7%, што е идентично на просечниот пораст на цените на мало.

Графикон 1

Трошоци на животот и цени на мало (промена во %)



Во февруари 2004 година минимален пад забележаа и *цениите на индустриските производи*. Падот главно е детерминиран од пониските цени на производителите на енергија (во согласност со пониските цени на производителите на нафтени деривати) и на нетрајни производи за широка потрошувачка (при пад на цените на производителите на прехранбени производи и пијалаци). Притоа, на годишна основа и во просек, цените на

производителите на индустриски производи беа пониски за 1,8%.

По високиот месечен пад во јануари, *индустриското производство* во февруари 2003 година оствари месечен пораст од 10,5%. Порастот главно се должи на ниската споредбена основа од претходниот месец, кој се карактеризираше со општ пад на производството (анализирано и според главни групи на индустриски производи и според индустриски сектори). Така, во февруари зголемување на производството беше регистрирано кај нетрајните производи за широка потрошувачка и интермедијарните производи освен енергија (групи на индустриски производи кои опфаќаат најголем дел од вкупното производство). Секторски анализирано, месечен пораст беше регистриран во секторот вадење на руди и камен и во преработувачката индустрија, додека во секторот снабдување со електрична енергија гас и вода е регистриран понатамошен пад на производството. Имено, производството во преработувачката индустрија беше повисоко за 12,9%, при регистриран месечен пораст кај 15 од вкупно 22 индустриски гранки. Сепак, и покрај месечниот пораст (кој во основа претставува заживување на индустриската активност по високиот јануарски пад), годишната и кумулативната промена во февруари 2004 година беа негативни и изнесуваа 30,3% и 38,0%, соодветно. Притоа, пад е регистриран кај сите три сектори, при највисок пад во секторот вадење на руди и камен (за 75,2% и за 93,1%, соодветно). Кумулативниот пад во преработувачката индустрија (која учествува со речиси 90% во вкупното производство) е загрижувачки, имајќи предвид дека го рефлектира падот на производството кај речиси сите преработувачки гранки.

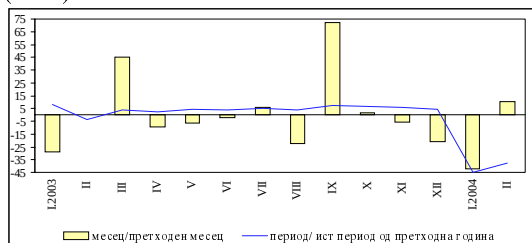
Просечната нето плата во јануари 2004 година¹ забележа месечен пад од 0,7% и изнесуваше 11.870 денари. Во услови на ниска месечна инфлација, реалната просечна плата забележа пад од 1,0%. Анализирано по дејности, во

¹ Последен расположлив податок од Државниот завод за статистика.



земјоделството и индустријата беше регистриран пораст на просечната плата (19,0% и 6,5%, соодветно), додека платите во услужните дејности забележаа пад од 2,3%.

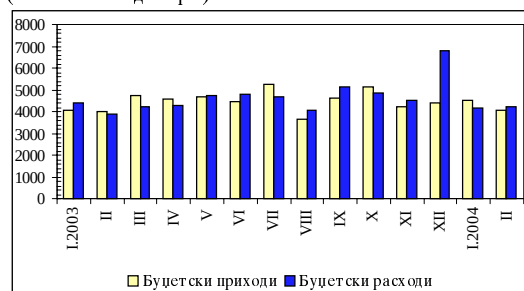
Графикон 2
Индустриско производство
(во %)



Во февруари 2004 година *вкупниите приходи на централниот државен буџет* забележаа месечен пад од 9,9%, при регистрирано намалување на приходите кај сите главни категории. Така, даночните приходи (носечка приходна категорија) беа пониски за 6,0%, како последица на намалените приходи од данокот на додадена вредност (ДДВ), акцизите и приходите од останатите даноци. Имено, приходите од ДДВ беа пониски за 10,9%, што главно се должи на високата споредбена основа од претходниот месец, во кој се изврши квартална уплата на овој данок од страна на малите и средни претпријатија. Од друга страна, повисока наплата во однос на претходниот месец беше реализирана кај данокот на добивка (што услови пораст на приходите од овој данок за 2,1 пати) и кај персоналниот данок (со што приходите од овој данок се зголемија за 14,1%). На кумулативна

основа, вкупните буџетски приходи беа повисоки за 6,6%, при зголемени даночни и капитални приходи и намалени неданочни приходи. Имено, даночните приходи остварија пораст од 7,3%, кој се должи на зголемените приходи од ДДВ (за 31,5%, со што нивното структурно учество во вкупната приходна структура се зголеми за 9 процентни поени).

Графикон 3
Вкупни приходи и расходи на централниот буџет
(во милиони денари)



Вкупните буџетски расходи во февруари 2004 година, во однос на претходниот месец беа повисоки за 1,4%, при истовремен пораст на тековните и капиталните трошоци. Имено, тековните трошоци (кои се најголема расходна категорија), остварија пораст од 0,5%, детерминиран од повисоките трошоци за стоки и услуги и за трансфери. Набљудувано од кумулативен аспект, вкупните буџетски расходи беа повисоки за 1,3%, заради повисоките тековни трошоци (за 4,4%).

II. Монетарни движења во Република Македонија

Во согласност со ориентацијата на НБРМ за одржување на стабилен девизен курс и ценовна стабилност, во февруари 2004 година беше променета поставеноста на инструментите за монетарно регулирање. Воедно, во текот на месецот НБРМ активно учествуваше на девизниот пазар, во функција на надминување на разликата помеѓу понудата и побарувачката за девизи.

Просечната дневна ликвидност на банкните во февруари 2004 година забележа месечен пад од 447 милиони денари, или за 11,7% и изнесуваше 3.381,7 милиони денари. Во услови на пониско

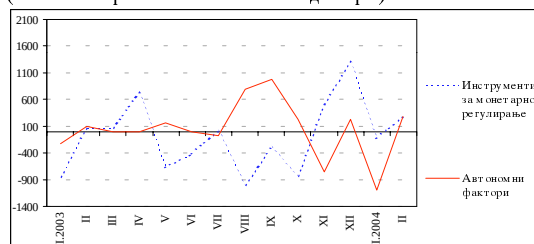
просечно ниво на готови пари во оптек, откуп на девизи на девизниот пазар од страна на НБРМ, како и помал интерес за вложување во благајнички записи на НБРМ, намалената ликвидност го одразува кумулирањето на средства на трезорската сметка на државата. Во февруари 2004 година, вишокот на ликвидни средства (над обврската за задолжителна резерва²) не забележа промена во однос на претходниот месец и изнесуваше 19,3%.

² Како период на одржување (исполнување) на обврската за задолжителна резерва на банките се смета периодот од 11-ти во тековниот месец до 10-ти во следниот месец.



Графикон 4

Инструменти за монетарно регулирање и автономни фактори на креирање и повлекување на ликвидност* (месечни промени во милиони денари)



*Позитивна промена-креирање на ликвидност; негативна промена-повлекување на ликвидност.

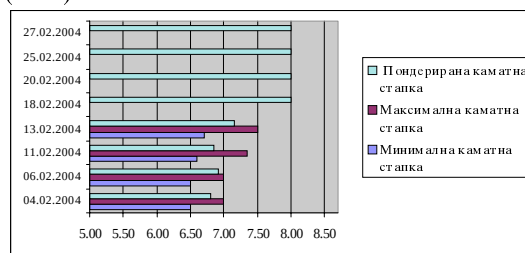
Наспроти четиримесечните интервенции со нето продажба на девизи, во февруари 2004 година интервенциите на НБРМ беа во насока на нето-оптук на девизи. Ваквата промена на насоката на интервенциите на НБРМ беше изразена во втората половина од месецот.

Денарските депозити на државата кај НБРМ продолжија да се зголемуваат со поумерена динамика (месечен пораст од 7,6%), делувајќи во насока на повлекување на ликвидност од банкарскиот систем. Притоа, врз основа на издадените државни записи беа остварени дополнителни приливи од 209 милиони денари (во текот на месецот беа одржани две аукции, при што просечната пондерирана каматна стапка изнесуваше 7,35% и 7,49%, соодветно).

Нивото на *благајнички записи* на НБРМ на крајот на февруари 2004 година изнесуваше 4.231 милион денари, што претставува креирање на дополнителна ликвидност на месечна основа од 275 милиони денари. Од аспект на поставеноста на аукциите, во втората половина од февруари се премина од аукции на принципот “тендер со каматни стапки” кон аукции на принципот “тендер со износи”. Воедно, покрај *благајничките записи* со период на достасување од 28 дена беа воведени и *благајнички записи* со рочност од 7 дена (при што каматните стапки на *благајничките записи* со рочност од 28 дена и 7 дена изнесуваат 8% и 5%, соодветно).

Графикон 5

Каматни стапки на аукциите на *благајнички записи* во февруари 2004 година* (во %)



*Благајнички записи со период на достасување од 28 дена.

На институционализициониот пазар на пари беше регистрирана интензивизирана активност. Така, вкупниот промет беше повисок на месечна основа за 62,5% и достигна 1.336,6 милиони денари. Притоа, во услови на повисока понуда во однос на побарувачката за ликвидни средства, просечната пондерирана каматна стапка беше пониска за 0,2 процентни поени и изнесуваше 6,5%. Во услови на зголемен интерес на банките за тргување со ликвидни средства преку институционализициониот пазар на пари, билатералното тргување на банките забележа умерено месечно намалување (при што прометот во рамките на билатералното тргување беше понизок во однос на прометот регистриран на институционализициониот пазар на пари).

Во февруари 2004 година беше регистрирано понатамошно намалување на побарувачката за готови пари. Така, нивото на готови пари во оптек беше пониско на месечна основа за 234 милиони денари, или за 1,7%. Во текот на месецот, движењето на готовите пари во оптек делумно отстапуваше од редовната дневна динамика. Имено, изменетата динамика на исплата на платите на дел од вработените во образованието (неисплатен целосен износ и измена на распоредот на исплата заради штрајкот на дел од вработените во образованието) соодветно се рефлектираше и врз нивото на готовите пари во оптек. Просечниот дневен износ на готови пари во оптек во февруари изнесуваше 12.983,1 милион денари (месечно намалување од 439,5 милиони денари, или за 3,3%).

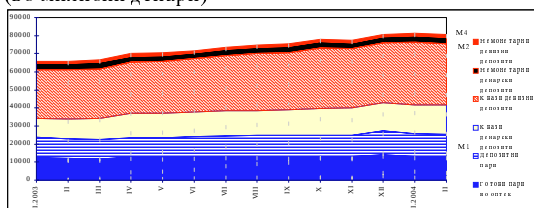
Повисокото ниво на ликвидност во банкарскиот систем, во услови на пониска побарувачка за готови пари резултираше



со месечен пораст на *примарниот пар* од 2%.

Пониската побарувачка за готови пари и намалена склоност за краткорочно штедење во странска валута претставуваа основни детерминанти на динамиката на *монетарниот агрегат*. Така, во февруари 2004 година кај сите монетарни агрегати беше регистрирано умерено месечно намалување, при истовремено задржување на позитивната годишна динамика.

Графикон 6
Компоненти на монетарните агрегати
(во милиони денари)



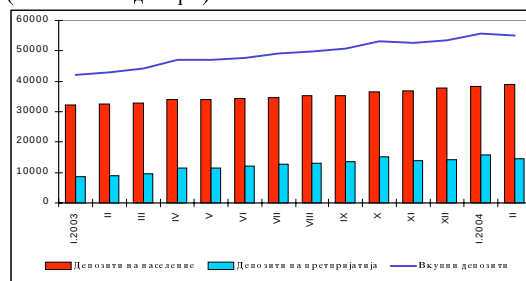
Понатамошното намалување на побарувачката за готови пари, при истовремена незначителна месечна промена на вкупните депозитни пари на приватниот сектор, во февруари 2004 година детерминираше негативна месечна динамика на паричната маса М1 (месечен пад од 0,7%). Истовремено беше регистрирано забавување на процесот на монетарна мултипликација, при што монетарниот мултипликатор на паричната маса М1 изнесуваше 1,54 (1,58 во претходниот месец).

И покрај умереното зголемување на нивото на трансакционите депозити и понатамошното јакнење на склоноста кон краткорочно штедење во домашна валута, значителниот пад на краткорочните девизни депозити генерираше пониско ниво на монетарниот агрегат М2 (месечно намалување од 1,1%). Релативно стабилното ниво на долгорочниот депозитен потенцијал резултираше со идентична стапка на месечен пад на паричната маса М4 (1,1%). Во согласност со пониското ниво на депозитен потенцијал беше регистрирано и забавување на процесот на монетарна мултипликација (монетарните мултипликатори на монетарните агрегати М2 и М4 во февруари 2004 година изнесуваа 4,56 и 4,86 наспроти 4,71 и 5,01, соодветно во претходниот месец).

Во февруари 2004 година беше регистрирано умерено стеснување на

депозитната база на банките (вкупниот *депозитен потенцијал* беше *понижок* на месечна основа за 1,2%). Негативната динамика на вкупните депозити на недржавниот сектор³, во најголема мерка произлегува од намалувањето на краткорочно орочените девизни депозити на претпријатијата. Од аспект на рочната структура, краткорочните депозити доминираат со учество од 91,1%. Анализата на валутната структура покажува месечно намалување на учеството на девизните депозити, при што тоа и понатаму се одржува на високо ниво (64,3%). Во однос на истиот месец од претходната година, вкупните депозити се повисоки за 28,2%.

Графикон 7
Динамика на депозитите
(во милиони денари)



Умерената динамика на пораст на вкупните депозити на населението продолжи и во февруари 2004 година. Така, во однос на претходниот месец тие се повисоки за 1,4%, при регистриран пораст кај сите категории на депозити. Притоа беа изразени преференциите на населението за кумулирање на девизни средства на депозитите по видување. Позитивната месечна динамика на денарските депозити на населението е генерирана од истовременото повисоко ниво на депозитите по видување и краткорочно орочените денарски депозити. На годишна основа (февруари 2004 година / февруари 2003 година), вкупните депозити на населението се повисоки за 19,2%.

Во февруари 2004 година, вкупните депозити на претпријатијата беа пониски на месечна основа за 7,5%. Во услови на незначително пониско ниво на депозитите во домашна валута, главен носител на падот се девизните депозити на претпријатијата. Притоа, значително

³Вкупните депозити на недржавниот сектор опфаќаат краткорочни и долгорочни (денарски и девизни) депозити на економските субјекти (без депозитните пари).

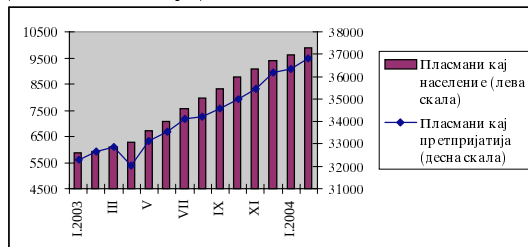


намалување е регистрирано кај краткорочните девизни депозити орочени до еден месец. Негативната динамика на долгорочните депозити произлегува од падот на ограничените депозити за плаќања врз основа на инструментите на надворешниот платен промет. Во однос на истиот месец од претходната годината, вкупните депозити на претпријатијата се повисоки за 65%.

Растечкиот тренд на *вкупните пласмани на банките кај приватниот сектор* продолжи и во февруари 2004 година, укажувајќи на јакнење на улогата на банките како извор на финансирање на активностите на приватниот сектор.

Графикон 8

Пласмани на банките по сектори
(во милиони денари)

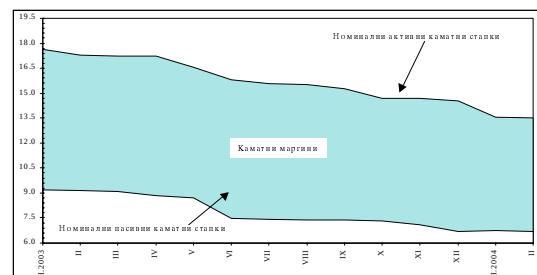


Месечниот пораст на вкупните пласмани на банките кај приватниот сектор изнесуваше 1,8% и е генериран од истовременото повисоко ниво на пласманите во домашна и странска валута (за 1,5% и 3,8%, соодветно). Притоа, месечната промена на денарските пласмани е генерирана од интензивираното финансирање на краткорочните потреби за средства на претпријатијата и од понатамошниот раст на кредитирањето на населението на долг рок за различни намени. Позитивната

динамика на девизните пласмани, во најголема мерка произлегува од долгорочното кредитирање на претпријатијата во девизи. Во согласност со ваквите движења, меѓугодишната стапка на пораст на вкупните пласмани беше интензивирана и изнесуваше 19,2%. Во февруари 2004 година не беа регистрирани позначителни поместувања во *каматната политика на банките*. Така, просечната пондерирана пасивна каматна стапка (на тримесечни денарски депозити) беше непроменета и изнесуваше 6,7%. Од друга страна, просечната пондерирана активна каматна стапка (краткорочни денарски депозити) забележа незначително месечно намалување и изнесуваше 13,5%⁴. Со тоа, каматната маргина беше задржана на нивото од 6,8 процентни поени, сигнализирајќи потреба од понатамошно намалување на трошоците на финансиско посредување.

Графикон 9

Пондерирани каматни стапки и маргини на банките*



* Се однесуваат на денарски кредити и депозити.

⁴ Просечната пондерирана активна каматна стапка на банките во јануари 2004 година изнесуваше 13,55%, додека во февруари 2004 година таа изнесуваше 13,51%.

III. Надворешно-трговски и девизни движења во Република Македонија

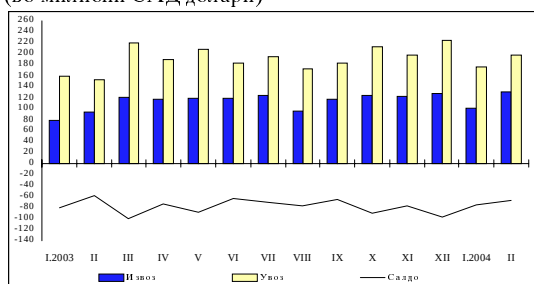
По сезонското намалување во јануари, во февруари беше регистриран вообичаен пораст на *надворешно-трговската размена*⁵ од 18,1%, со што таа достигна 328,1 милион САД долари. Реализираниот месечен раст на размената со странство се должи на истовремениот раст на извозот (29,0%) и увозот на стоки (11,9%). Идентични движења беа регистрирани и на

годишно ниво, односно извозот и увозот се зголемија за 38,2% и 29,6%, соодветно, што резултираше со релативно повисок дефицит (за 15,4% во однос на претходната година). Подобрените перформанси на текстилната индустрија, поволните услови на светскиот пазар за пласирање на челикот, како и пласманот на тутунот на странските пазари беа главни фактори на динамизираниот извоз во февруари 2004 година. На страната на увозот не беа регистрирани позначајни промени. Имено и понатаму доминантно учество имаат увозот на доработки и увозот на нафта.

⁵ Претходни податоци на Државниот завод за статистика на Република Македонија. Извозот на стоки е прикажан на ф.о.б. основа, додека увозот на стоки е прикажан на ц.и.ф. основа.



Графикон 10
Надворешно-трговска размена на
Република Македонија
(во милиони САД долари)



Анализата од аспект на надворешно-трговските партнери на Република Македонија не укажува на позначајни промени во вкупната размена во првите два месеца од 2004 година. И понатаму доминантно учество во вкупната размена (и на страната на извозот и на увозот) имаат Германија, Грција и Србија и Црна Гора. Од останатите земји, позначајно учество на страната на увозот остварува Русија, главно поради увозот на нафта.

Во февруари 2004 година, *вкупниот промет на девизниот пазар* забележа месечен пораст од 26,3 милиони САД долари и изнесуваше 275,4 милиони САД долари. Притоа, нето-продажбата на девизи на претпријатијата од страна на банките беше редуцирана за значителни 50%. Ваквото намалување на нето одливот на девизи од банкарскиот систем, како и промената на поставеноста на монетарните инструменти придонесе за нето-откуп на девизи од страна на НБРМ и одржување на стабилен девизен курс. Така, *девизниот курс на денарот во однос на еврото* на месечна основа беше непроменет и на 29.02.2004 година се разменуваа 61,29 денари за едно евро. *Во однос на американскиот долар*, денарот депресираше за 0,2%, така што на крајот на месецот се разменуваа 49,25 денари за еден американски долар.

На менувачкиот пазар беше остварен вкупен промет во износ од 99,7 милиони САД долари, што претставува месечен пораст од 4,3 милиони САД долари. Притоа, понудата ја надмина побарувачката за 26,2 милиона САД долари. Девизниот курс на денарот во

однос на еврото и американскиот долар⁶ на менувачкиот пазар беше речиси непроменет (просечниот месечен курс на денарот изнесуваше 61,53 денари за едно евро, додека за еден долар во просек се разменуваа 47,87 денари).

Вкупниот девизен потенцијал на Република Македонија на крајот на февруари 2004 година забележа месечно намалување од 25,3 милиони САД долари и се сведе на 1.623,1 милион САД долари. Притоа, бруто девизните резерви на НБРМ се одржаа на речиси непроменето ниво и изнесуваа 883,6 милиони САД долари. Со тоа, понискиот девизен потенцијал се должи на намаленото ниво на девизни средства кај банките, (за 24,4 милиони САД долари), главно детерминирано од пониските девизни депозити на претпријатијата.

*Надворешниот долг на Република Македонија*⁷ во долгорочни кредити на 29.02.2004 година изнесуваше 1.767,9 милиони САД долари и забележа минимален пораст од 1 милион САД долари.

Користените средства по одобрени долгорочни кредити изнесуваат 8,6 милиони САД долари и во најголем дел потекнуваат од официјалните кредитори (5,6 милиони САД долари). Од нив 4,7 милиони САД долари претставуваат повлекувања од мултилатералните кредитори (најголем дел од средствата се повлечени од Светската банка и од Меѓународната агенција за развој), додека 0,9 милиони САД долари се повлечени од билатералните кредитори. Притоа, кон официјалните кредитори беа отплатени средства во износ од 10,2 милиони САД долари, додека кон приватните кредитори беа отплатени 2,8 милиони САД долари. Во текот на февруари беа склучени нови кредити во износ од 10,2 милиони САД долари, од кои 9,9 милиони САД долари се однесуваат на кредит склучен со Европската банка за обнова и развој, а остатокот се кредити склучени со странски приватни претпријатија.

⁶ Изворно од курсната листа на НБРМ за менувачко работење.

⁷ Претходни податоци на НБРМ. Податоците се однесуваат на долгот на Република Македонија кон странство врз основа на користени долгорочни кредити.

**Прилог бр.1****Економски движења во Република Македонија****Табела 1**

Трошоци на животот

	<u>II.2004</u> <u>I.2004</u>	<u>II.2004</u> <u>II.2003</u> во %	<u>I-II.2004</u> <u>I-II.2003</u>
Трошоци на животот	-0,9	1,4	1,7
Исхрана	-1,6	-0,6	0,1
Тутун и пијалоци	-0,9	1,9	2,5
Облека и обувки	-0,9	2,1	2,6
Домување	0,5	4,8	4,5
Стан (станарина, вода, услуги)	0,6	2,8	2,5
Огрев и осветление	-0,1	5,6	5,6
Хигиена и здравје	-0,3	6,4	6,4
Култура и разонода	-0,3	2,2	2,2
Сообраќајни средства и услуги	0,0	1,2	1,1
<i>Сџоки</i>	<i>-1,1</i>	<i>0,7</i>	<i>1,2</i>
<i>Услуги</i>	<i>0,6</i>	<i>5,1</i>	<i>4,8</i>

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

Табела 2

Цени на мало

	<u>II.2004</u> <u>I.2004</u>	<u>II.2004</u> <u>II.2003</u> во %	<u>I-II.2004</u> <u>I-II.2003</u>
Цени на мало	-0,6	1,5	1,7
Земјоделски производи	-2,4	2,0	2,9
Непрехранбени индустриски производи	-0,3	0,9	1,0
Индустриско - прехранбени производи	-1,8	-2,4	-1,7
Пијалаци	-6,3	-2,7	0,8
<i>Сџоки</i>	<i>-1,1</i>	<i>0,0</i>	<i>0,5</i>
<i>Услуги</i>	<i>0,3</i>	<i>4,6</i>	<i>4,4</i>

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.



Табела 3

Цени на производители на индустриски производи

	<u>II.2004</u> <u>I.2004</u>	<u>II.2004</u> <u>II.2003</u> во %	<u>I-II.2004</u> <u>I-II.2003</u>
Цени на производители на индустриски производи	-0,1	-1,8	-1,8
Енергија	-1,1	-7,8	-7,3
Интермедијарни производи, освен енергија	1,1	3,2	2,6
Капитални производи	0,0	-1,8	-2,0
Трајни производи за широка потрошувачка	0,0	0,0	0,0
Нетрајни производи за широка потрошувачка	-0,8	-3,3	-3,0
<i>Вадење руди и камен</i>	<i>0,0</i>	<i>0,6</i>	<i>0,6</i>
<i>Преработувачка индустрија</i>	<i>-0,1</i>	<i>-2,2</i>	<i>-2,2</i>
Производство на прехранбени производи и пијалаци	-0,8	-3,8	-3,6
Производство на тутунски производи	0,0	-0,2	-0,2
Производство на текстилни ткаенини	0,0	0,0	0,0
Производство на предмети за облека; доработка и боење на крзно	0,0	0,0	0,0
Производство на кокс, деривати на нафта и нуклеарно гориво	-3,2	-20,2	-18,8
Производство на хемикалии и хемиски производи	0,0	0,0	0,0
Производство на производи од други неметални минерали	0,2	-0,2	-0,5
Производство на основни метали	0,0	2,5	2,5
Производство на електрични машини и апарати	4,7	12,4	9,9
<i>Снабдување со електрична енергија, гас и вода</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.



Табела 4

Индустриско производство во Република Македонија

	структура во %	II.2004 I.2004	II.2004 II.2004 во %	I-II.2004 I-II.2003
Вкупно	100,0	10,5	-30,3	-38,0
Енергија		-6,6	26,0	6,2
Интермедијарни производи, освен енергија		6,1	-50,3	-54,8
Капитални производи		-14,2	-65,9	-57,9
Трајни производи за широка потрошувачка		-4,6	-45,9	-41,3
Нетрајни производи за широка потрошувачка		29,3	-5,0	-20,3
Вадење руди и камен	3,2	44,8	-75,2	-93,1
Преработувачка индустрија	89,9	12,9	-31,3	-35,4
Производство на прехранбени производи и пијалаци	24,9	15,0	5,5	-14,4
Производство на тутунски производи	5,0	32,0	-18,1	-18,1
Производство на текстилни ткаенини	4,3	50,1	-62,5	-52,8
Производство на предмети за облека; доработка и боење на крзно	4,5	83,6	-1,3	-23,5
Производство на кокс, деривати на нафта и нуклеарно гориво	7,0	-5,6	240,3	27,5
Производство на хемикалии и хемиски производи	7,2	-29,0	-43,8	-17,6
Производство на производи од други неметални минерали	4,6	70,4	-3,7	-59,9
Производство на основни метали	16,4	10,8	-56,1	-59,4
Производство на електрични машини и апарати	4,0	6,5	-68,5	-62,8
Снабдување со електрична енергија, гас и вода	6,9	-6,6	-1,1	-1,9

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

3. Останати макроекономски движења

Табела 5

Просечна нето плата

	I.2004* (во денари)	I.2004 XII.2003	I.2004 I.2003 во %
Номинална просечна нето плата по работник	11.870	-0,7	0,9
Трошоци на животот		0,3	2,0
Реална просечна нето плата по работник		-1,0	-1,1
Номинална просечна нето плата по сектори:			
Земјоделство	10.479	19,0	-0,9
Индустрија	12.209	6,5	6,1
Услуги	13.877	-2,3	5,7

*Последен расположлив податок

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.



Табела 6
Буџет на Република Македонија

	Февруари 2003			Јануари-февруари 2003		
	износ во милиони денари	Месечна промена во %	Структура во %	износ во милиони денари	Кумулативна промена (2003/2002) во %	Структура во %
Вкупни буџетски приходи	4.058	-9,9	100,0	8.564	6,6	100,0
<i>Даночни приходи:</i>	<i>3.869</i>	<i>-6,0</i>	<i>95,3</i>	<i>7.987</i>	<i>7,3</i>	<i>93,3</i>
- персонален данок	576	14,1	14,2	1.081	1,2	12,6
- данок од добивка	300	114,3	7,4	440	-25,8	5,1
- данок на додадена вредност	1.926	-10,9	47,5	4.087	31,5	47,7
- акцизи	634	-28,4	15,6	1.519	-7,7	17,7
- царини	380	8,9	9,4	729	-18,5	8,5
- останати даноци	53	-32,1	1,3	131	-0,8	1,5
<i>Неданочни приходи:</i>	<i>147</i>	<i>-55,6</i>	<i>3,6</i>	<i>478</i>	<i>-7,5</i>	<i>5,6</i>
- приливи од дивиденди од државен имот*	0	-	0,0	68	-34,6	0,8
- административни такси и надоместоци	123	25,5	3,0	221	10,0	2,6
- останати административни такси	20	0,0	0,5	40	33,3	0,5
- останати неданочни приходи	4	-97,2	0,1	149	-18,1	1,7
<i>Кайшџални приходи</i>	<i>42</i>	<i>-26,3</i>	<i>1,0</i>	<i>99</i>	<i>32,0</i>	<i>1,2</i>
Вкупни буџетски расходи	4.209	1,4	100,0	8.358	1,3	100,00
<i>Тековни трошоци</i>	<i>4.062</i>	<i>0,5</i>	<i>96,5</i>	<i>8.103</i>	<i>4,4</i>	<i>96,95</i>
- плати и наемнини	1.655	-3,7	39,3	3.374	2,6	40,37
- стоки и услуги	651	38,5	15,5	1.121	33,6	13,41
- трансфери	1.634	5,5	38,8	3.183	13,4	38,08
- камати	94	-69,0	2,2	397	-33,3	4,75
<i>Кайшџални трошоци</i>	<i>147</i>	<i>36,1</i>	<i>3,5</i>	<i>255</i>	<i>-22,5</i>	<i>3,1</i>
Буџетско салдо	-151					
Финансирање	151					
<i>Приливи</i>	<i>468</i>	<i>48,1</i>	<i>-</i>	<i>784</i>	<i>-39,1</i>	<i>-</i>
<i>Одливи</i>	<i>317</i>	<i>-52,9</i>	<i>-</i>	<i>990</i>	<i>-7,6</i>	<i>-</i>

Извор: Министерство за финансии на Република Македонија.

* Поради некомпатибилна споредбена основа, не е можна кумулативна споредба

Табела 7
Вкупни приходи и расходи на фондовите

	Февруари 2003 година				Јануари-Февруари 2003 година			
	Вкупни приходи		Вкупни расходи		Вкупни приходи		Вкупни расходи	
	износ	месечна промена во %	износ	месечна промена во %	износ	кумулативна промена %	износ	кумулативна промена %
Социјални фондови	4.047	13,4	4.105	9,3	7.617	2,3	7.787	10,0
- за пензиско и инвалидско осигурување	2.307	11,7	2.376	9,4	4.373	8,5	4.547	7,6
- за здравствено осигурување	1.129	20,0	1.120	19,0	2.070	20,4	2.061	10,0
- за вработување	611	8,5	609	6,8	1.174	-31,9	1.179	20,2
Фонд за кайшџа	108	-1,8	103	-1,9	218	7,6	208	-21,9



Монетарни движења во Република Македонија

Табела 8
Примарни пари

	Состојба на	месечна промена		годишна промена	
	29.02.2004 год.				
	во милиони денари	во милиони денари	во %	во милиони денари	во %
Примарни пари	16.577	323	2,0	1.380	9,1
Готови пари во оптек	13.171	-234	-1,7	1.078	8,9
Ликвидни средства на банките	3.406	557	19,6	302	9,7

Извор: Народна банка на Република Македонија

Табела 9
Креирање и повлекување на примарни пари

	29.02.2004 година (месечна промена во милиони денари)
Примарни пари	323
Готови пари во оптек	-234
Ликвидност на банките	557
Креирање на примарни пари	323
Нето девизна актива	5
Нето домашна актива	24
Благајнички записи на НБРМ	275
Останато	19

Извор: Народна банка на Република Македонија

Табела 10
Монетарен агрегат М1

	Состојба на	месечна промена		годишна промена	
	29.02.2004 год.				
	во милиони денари	во милиони денари	во %	во милиони денари	во %
Парична маса М1	25.463	-190	-0,7	2.595	11,3
Готови пари во оптек	13.171	-234	-1,7	1.078	8,9
Депозитни пари	12.292	44	0,4	1.517	14,1
- Депозитни пари на население	2.802	140	5,3	381	15,7
- Депозитни пари на претпријатија	7.745	-39	-0,5	1.098	16,5

Извор: Народна банка на Република Македонија



Табела 11

Пошироки монетарни агрегати

	Состојба на 29.02.2004 год.		месечна промена		годишна промена	
	во милиони	денари	во милиони	денари	во милиони	денари
			во %		во %	
Монетарен агрегат М1	25.463	-190	-0,7	2.595	11,3	
Краткорочни денарски депозити	16.170	144	0,9	5.248	48,0	
<i>Монетарен агрегат М2 - денарски дел</i>	41.633	-46	-0,1	7.843	23,2	
Краткорочни девизни депозити	34.037	-805	-2,3	6.750	24,7	
<i>Монетарен агрегат М2</i>	75.670	-851	-1,1	14.593	23,9	
Немонетарни депозити	4.878	-28	-0,6	106	2,2	
- денарски	3.493	19	0,5	-12	-0,3	
- девизни	1.385	-47	-3,3	118	9,3	
<i>Монетарен агрегат М4</i>	80.548	-879	-1,1	14.699	22,3	

Извор: Народна банка на Република Македонија

Табела 12

Вкупни депозити на недржавниот сектор

	Состојба на 29.02.2004 год.		месечна промена		годишна промена		структура
	во мил. ден.	ден.	во мил. ден.	ден.	во мил. ден.	ден.	
			во %		во %		
Вкупни депозити	55.085	-689	-1,2	12.104	28,2		
1. Според рочност							100,0
- краткорочни	50.207	-661	-1,3	11.998	31,4		91,1
- долгорочни	4.878	-28	-0,6	106	2,2		8,9
2. Според валута							100,0
- денарски	19.663	163	0,8	5.236	36,3		35,7
- девизни	35.422	-852	-2,3	6.868	24,1		64,3

Извор: Народна банка на Република Македонија



Табела 13

Депозити на население и претпријатија

	Состојба на 29.02.2004 год.	месечна промена		годишна промена	
	во мил. ден.	во мил. ден.	во %	во мил. ден.	во %
Вкупни депозити на населението	38.870	536	1,4	6.262	19,2
1. Според рочност					
- краткорочни	35.903	490	1,4	6.377	21,6
- долгорочни	2.967	46	1,6	-115	-3,7
2. Според валута					
- денарски	10.502	185	1,8	2.813	36,6
- девизни	28.368	351	1,3	3.449	13,8
Вкупни депозити на претпријатијата	14.633	-1.195	-7,5	5.762	65,0
1. Според рочност					
- краткорочни	13.788	-1.113	-7,5	5.539	67,1
- долгорочни	845	-82	-8,8	223	35,9
2. Според валута					
- денарски	7.765	-14	-0,2	2.379	44,2
- девизни	6.868	-1.181	-14,7	3.383	97,1

Извор: Народна банка на Република Македонија

Табела 14

Пласмани на банките

	29.02.2004 год. износ (во мил. ден.)	месечна промена		годишна промена	
		во милиони денари	во %	во милиони денари	во %
Вкупни пласмани	51.761	934	1,8	8.323	19,2
Денарски пласмани	44.269	663	1,5	6.852	18,3
Девизни пласмани	7.492	271	3,8	1.471	24,4

Извор: Народна банка на Република Македонија



Табела 15

Рочна и секторска структура на денарските и девизните пласмани

	Состојба на 29.02.2004 година (во %)	Месечна промена (во процентни поени)	Годишна промена (во процентни поени)
Денарски пласмани	100,0		
рочна структура			
- краткорочни	62,8	0,0	-6,5
- долгорочни	37,2	0,0	6,5
секторска структура			
- претпријатија	74,9	-0,4	-6,4
- население	25,0	0,4	7,0
- останато	0,1	0,0	-0,6
Девизни пласмани	100,0		
рочна структура			
- краткорочни	44,9	-0,5	1,3
- долгорочни	55,1	0,5	-1,3
секторска структура			
- претпријатија	97,0	-0,1	-0,6
- население	0,4	0,1	0,2
- останато	2,6	0,1	0,4

Извор: Народна банка на Република Македонија

Табела 16

Каматни стапки

	февруари 2004 година	Месечна промена во процентни поени	Годишна промена во процентни поени
Просечна пондерирана каматна стапка на аукциите на благајнички записи (28 дена)	7,50%	0.74	-6.0
Просечна пондерирана каматна стапка на пазарот на пари	6,48%	-0.19	-7.96
Пондерирани активни каматни стапки на банките	13,55%	0,04	-3.75
Пондерирани пасивни каматни стапки на банките	6,68%	-0.04	-2.45

**Финансиски пазари во Република Македонија****Табела 17**

Извештај за берзанското тргување во февруари 2004 година

Опис на хартии од вредност	Број на трансакции	Вредност (во денари)	Број на тргувани хартии од вредност	Број на денови на тргување
<i>Официјален пазар</i>				
<i>Официјален пазар - Обични акции</i>				
Комерцијална банка Скопје	76	52.270.410	17.893	13
Макпетрол Скопје	85	11.430.162	874	14
Алколоид Скопје	131	7.906.487	4.093	16
Гранит Скопје	48	7.580.044	81.042	6
Останато	209	44.637.925	60.364	100
<i>Официјален пазар - Приоритетни акции</i>				
Комерцијална банка Скопје	31	2.942.228	3.628	13
Тетовска банка Тетово	2	37.620	57	2
<i>Официјален пазар - Обврзници</i>				
Р.Македонија - девизни влогови	502	21.455.312	485.225	16
Р.Македонија - денационализација 01	19	1.274.465	29.539	5
Р.Македонија - денационализација 02	235	14.354.759	331.484	16
Вкупно Официјален пазар	1.338	163.889.412	1.014.199	
<i>Неофицијален пазар</i>				
<i>Неофицијален пазар - Обични акции</i>				
Прокредит банка Скопје	1	76.610.000	250.000	1
Табак осигурување и реосигурување Скопје	3	16.431.000	521	2
Градски Трговски Центар Скопје	13	7.578.200	4.056	9
Машинопромет Скопје	1	4.991.300	13.135	1
Останато	39	14.433.256	25.713	23
<i>Неофицијален пазар-приоритетни акции</i>				
Тутунска банка Скопје	1	1.083.456	648	1
Вкупно Неофицијален пазар	58	121.127.212	294.073	
<i>Друѓи хартии од вредност</i>				
<i>Државни хартии од вредност</i>				
Конвертибилен сертификат-за штедилници	12	541.954	2.456.727	7
Вкупно Друѓи хартии од вредност	12	541.954	2.456.727	
<i>Државен пазар</i>	0	0		
Вкупно Државен пазар	0	0		
Вкупно сите пазари	1.408	285.558.578		

Извор: Македонска берза на долгорочни хартии од вредност

Надворешно-трговски и девизни движења во Република Македонија**Табела 18**Надворешно-трговска размена на Република Македонија
(во милиони САД долари)

	II.2004	II.2004		II.2004	
		I.2004		II.2003	
		износ	%	износ	%
Вкупна размена	328,1	50,3	18,1	81,2	32,9
Извоз	130,9	29,4	29,0	36,2	38,2
Увоз	197,3	20,9	11,9	45,1	29,6
Салдо	-66,4	8,5	-11,3	-8,9	15,4

**Табела 19**

Десет најголеми трговски партнери на Република Македонија, I-II.2004 година
(по тековен курс)

	Обем на стоковна размена во милиони		Извоз во милиони САД		Увоз во милиони САД		Покриеност на увозот со извоз
	САД долари	Учество	долари	Учество	долари	Учество	
	I-II 2004						
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА	605,9	100,0	232,3	100,0	373,6	100,0	62,2
од тоа:							
Германија	109,7	18,1	55,3	23,8	54,3	14,5	101,8
Грција	68,8	11,3	30,3	13,0	38,5	10,3	78,8
Србија и Црна Гора	62,6	10,3	34,4	14,8	28,2	7,5	122,0
Русија	47,2	7,8	2,6	1,1	44,5	11,9	5,9
Бугарија	36,5	6,0	8,7	3,7	27,8	7,4	31,1
Италија	31,3	5,2	13,8	5,9	17,5	4,7	78,6
Словенија	23,8	3,9	3,1	1,3	20,7	5,6	14,9
Франција	22,2	3,7	12,5	5,4	9,7	2,6	129,6
САД	20,1	3,3	11,1	4,8	9,1	2,4	122,2
Турција	20,1	3,3	8,5	3,7	11,6	3,1	73,8
Вкупно (10 најголеми партнери)	442,2	73,0	180,3	77,6	261,9	70,1	68,8

Табела 20

Надворешен долг на Република Македонија
(во милиони САД долари)

	Состојба на долг		Користени кредити		Платени обврски	
	31.01.2004	29.02.2004	31.01.2004	29.02.2004	31.01.2004	29.02.2004
Официјални кредитори	1.195,41	1.193,61	22,67	5,61	19,93	10,21
од тоа:						
Мултилатерала	935,44	933,95	22,67	4,74	5,29	8,53
IMF	68,32	64,20	-	-	-	4,29
IBRD	191,64	192,62	13,13	2,50	2,33	2,49
IFC	17,36	16,90	-	-	-	0,55
IDA	366,92	367,76	9,22	1,08	0,17	0,44
EIB	114,39	115,12	-	0,51	0,43	-
EUROFIMA	7,57	7,58	-	-	-	-
Банка за развој при Совет на Европа	17,23	17,28	-	-	-	0,01
EBRD	32,15	31,81	0,09	0,11	2,05	0,56
EU	111,46	111,76	-	-	0,29	0,20
IFAD	6,99	7,51	0,23	0,54	-	-
Европска агенција за реконструкција	1,41	1,41	-	-	0,02	-
Билатерала	259,97	259,65	-	0,87	14,64	1,68
Париски Клуб (репрограм 1995)	156,90	156,98	-	-	14,18	-
Париски Клуб (репрограм 2000)	17,90	17,91	-	-	0,00	-
Новосклучени кредити	75,77	75,33	-	0,87	0,46	1,68
Нерепрограман долг	9,40	9,43	-	-	-	-
Приватни кредитори	571,55	574,32	1,32	3,01	9,57	2,84
од тоа:						
Лондонски клуб	238,07	238,07	-	-	7,63	-
Останати приватни кредитори	333,48	336,25	1,32	3,01	1,94	3,41
Банки и финансиски институции	214,77	217,18	0,93	2,45	0,65	2,45
Претпријатија	118,70	119,08	0,39	0,57	1,29	0,65
ВКУПНО	1.766,96	1.767,93	23,99	8,62	29,50	13,06

**Биланс на Народна банка на Република Македонија****Табела 21**

Биланс на состојба на НБРМ на 29.02.2004 година
(во милиони денари)

Актива	Износ	Пасива	Износ
Девизни средства	44.137	Примарни пари	16.577
Побарувања од јавниот сектор	3.799	Инструменти на НБРМ	4.231
Побарувања од банки и други финансиски организации	78	Ограничени депозити	127
Останата актива	3.596	Девизни обврски	3.212
		Депозити на јавен сектор	13.664
		Капитални сметки	7.734
		Останата пасива	6.065
Вкупно	51.610	Вкупно	51.610

Извор: Народна банка на Република Македонија

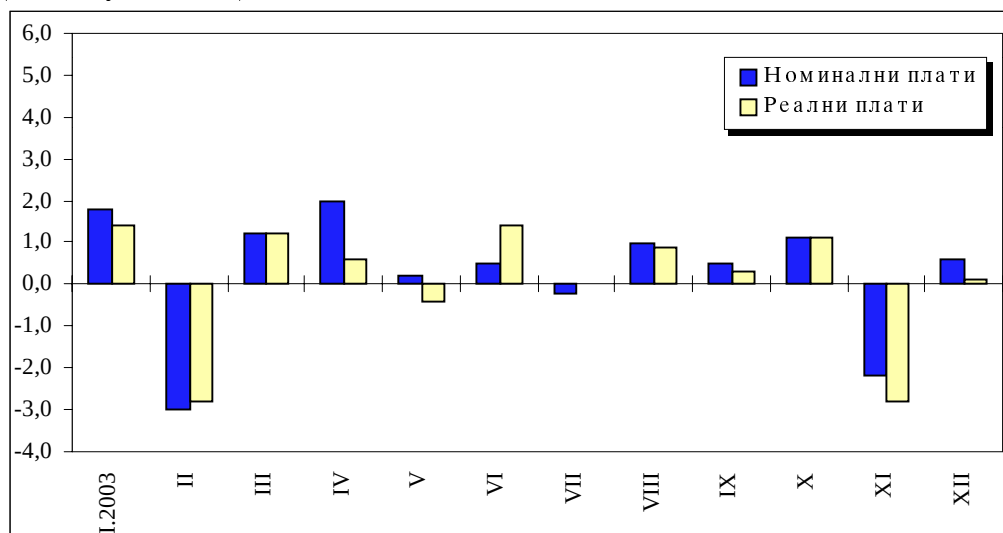


Прилог бр.2

Економски движења во Република Македонија

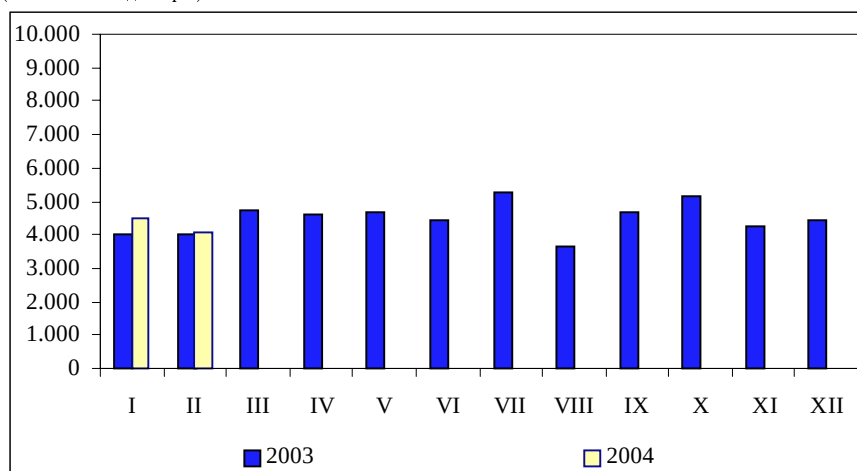
Графикон 1

Просечна нето плата
(месечна промена, во %)



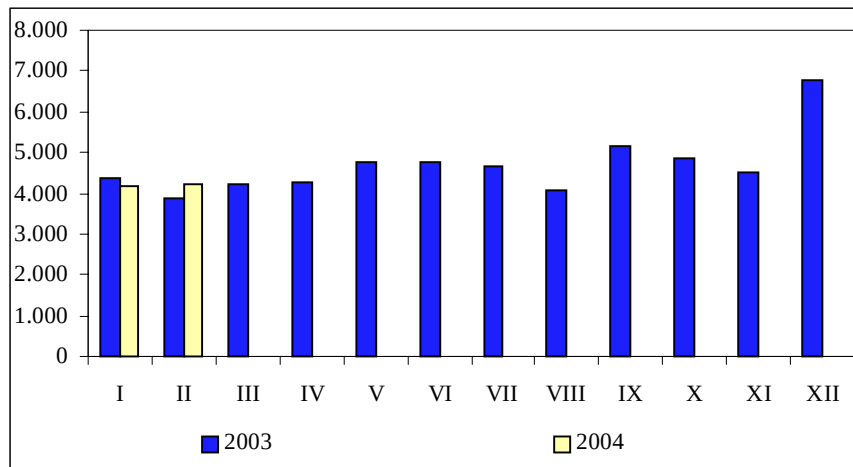
Графикон 2

Вкупни приходи на централниот буџет
(во милиони денари)



**Графикон 3**

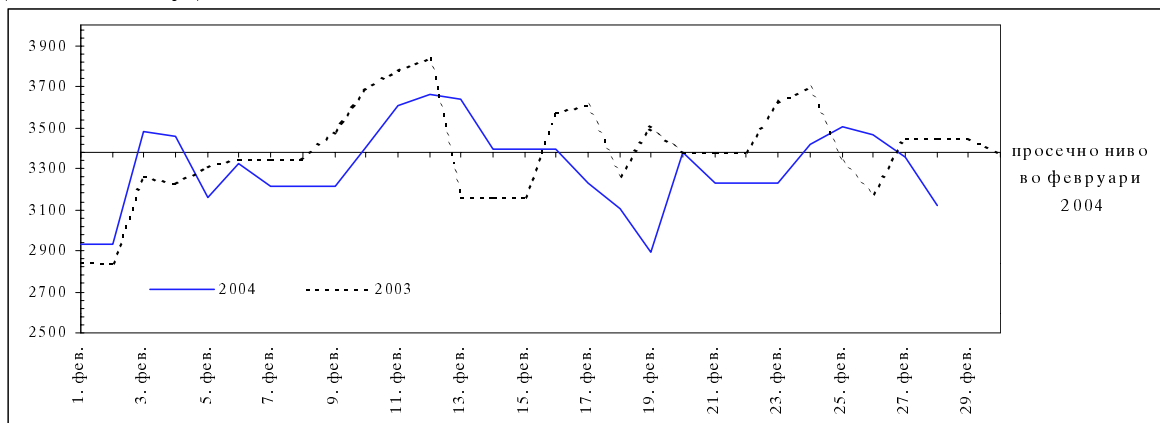
Вкупни расходи на централниот буџет
(во милиони денари)



Монетарни движења во Република Македонија

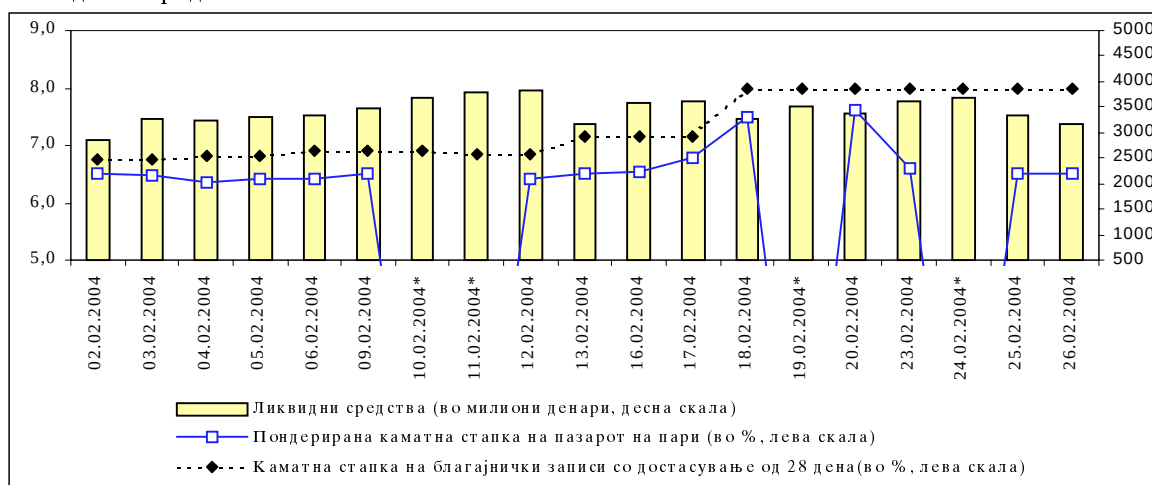
Графикон 4

Дневна динамика на ликвидноста на банките
(во милиони денари)



**Графикон 5**

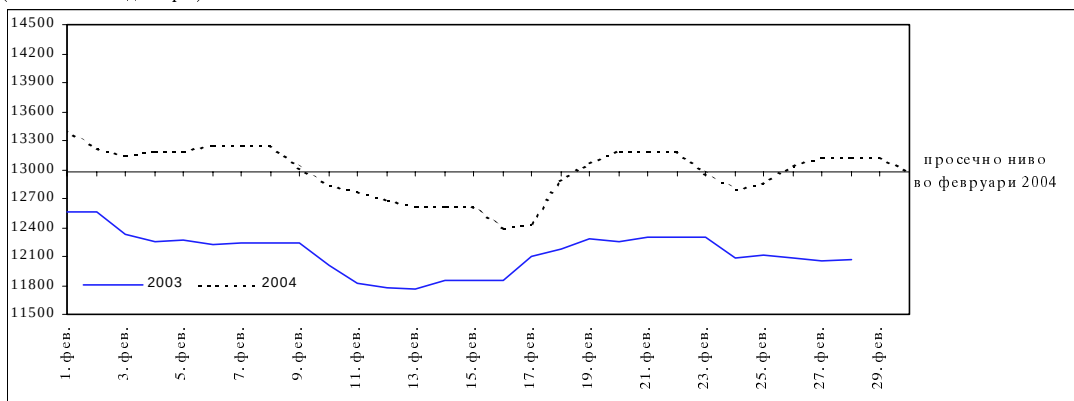
Движење на каматните стапки на пазарот на пари, аукциите на благајнички записи и ликвидните средства на банките



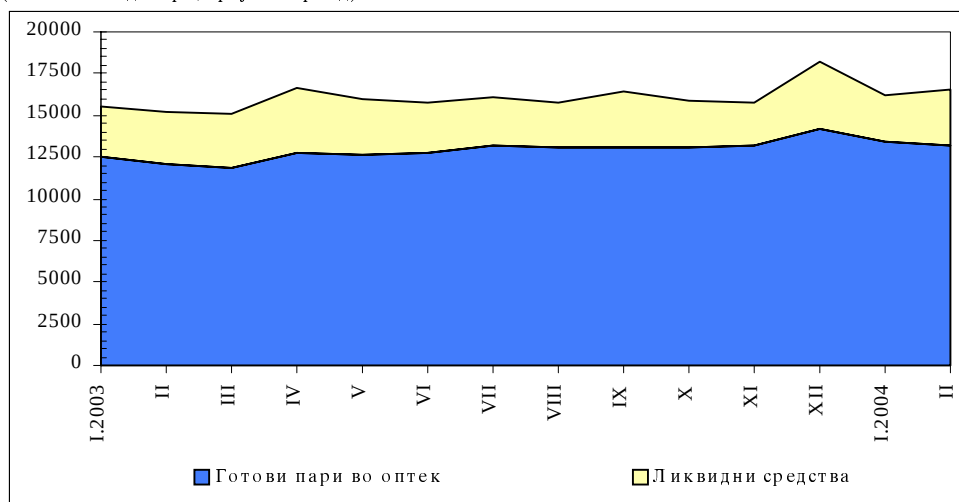
* Не се регистрирани трансакции на пазарот на пари.

Графикон 6

Дневна динамика на готовите пари во оптек
(во милиони денари)

**Графикон 7**

Примарни пари
(во милиони денари, крај на период)

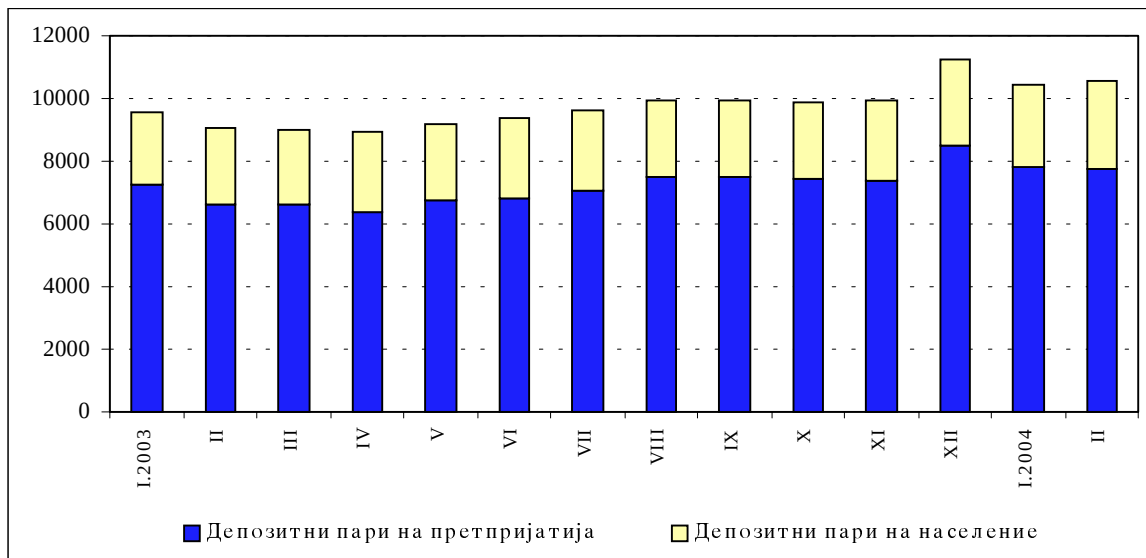




* Ликвидните средства на банките ја опфаќаат сметката на банките кај НБРМ и готовината во благајна на банките.

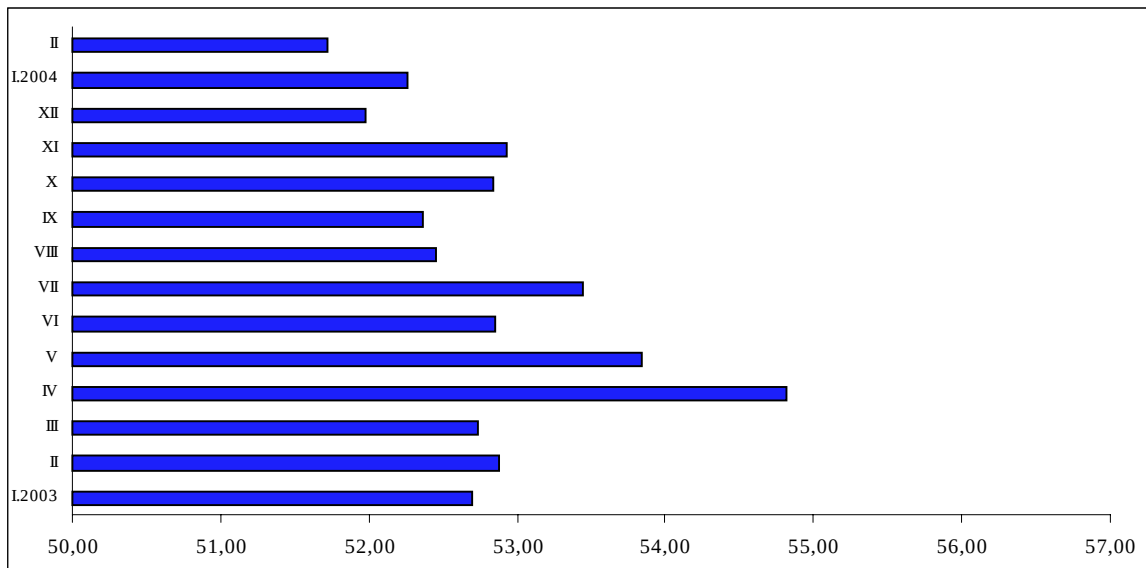
Графикон 8

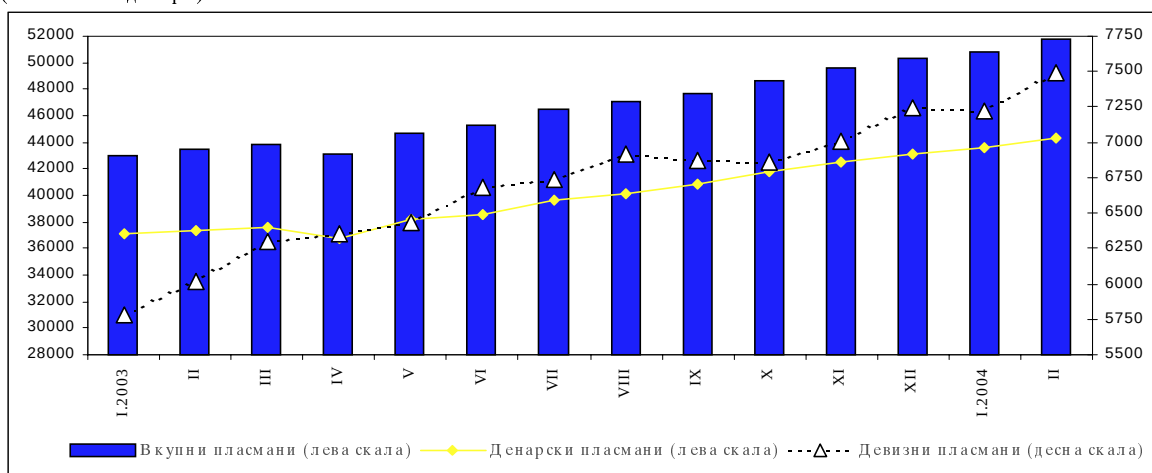
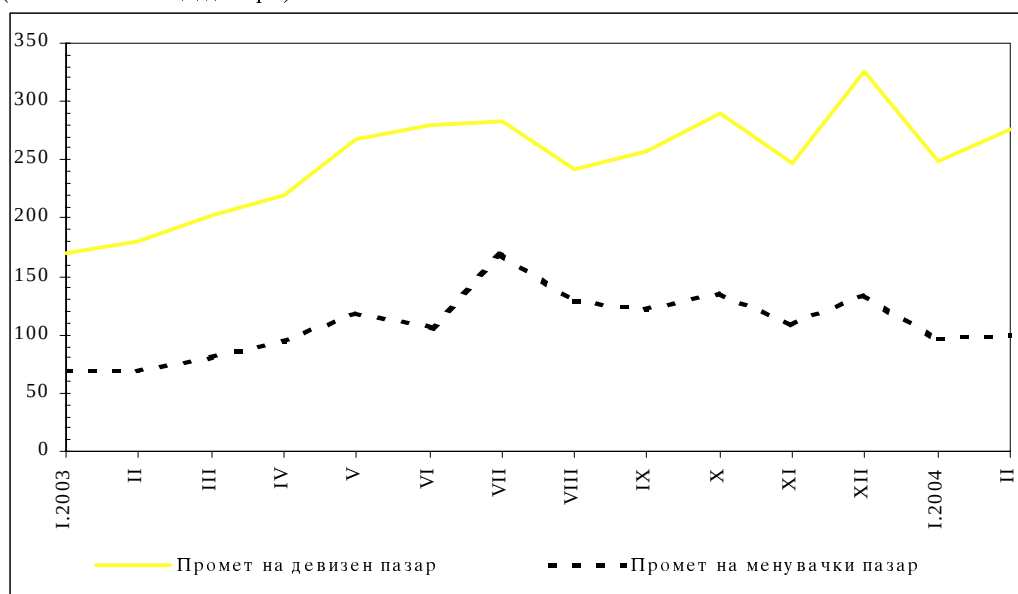
Депозитни пари на претпријатијата и населението
(во милиони денари)



Графикон 9

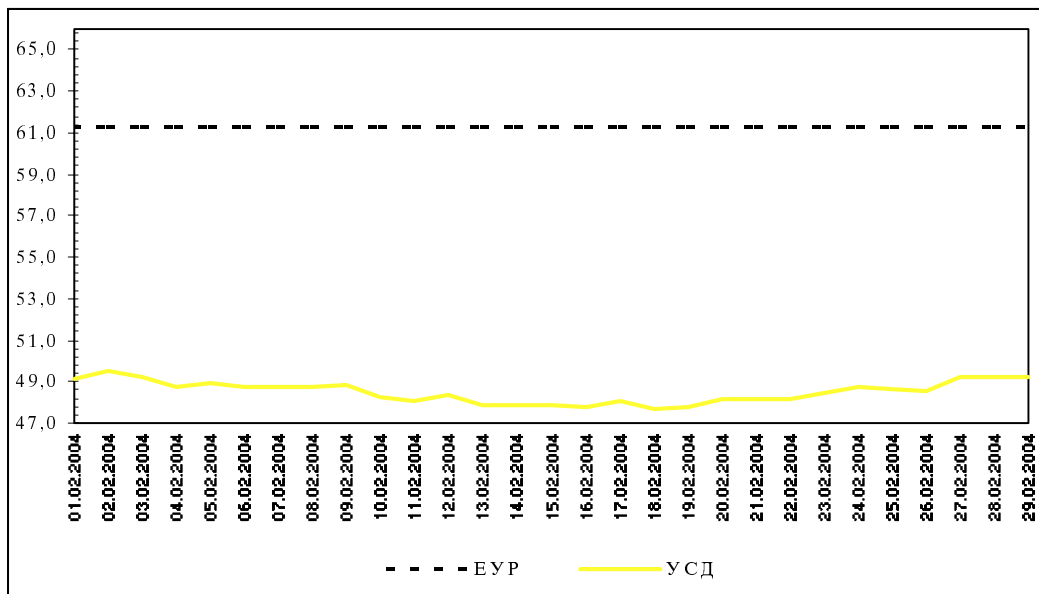
Учество на готовите пари во оптек во паричната маса M1
(во %)



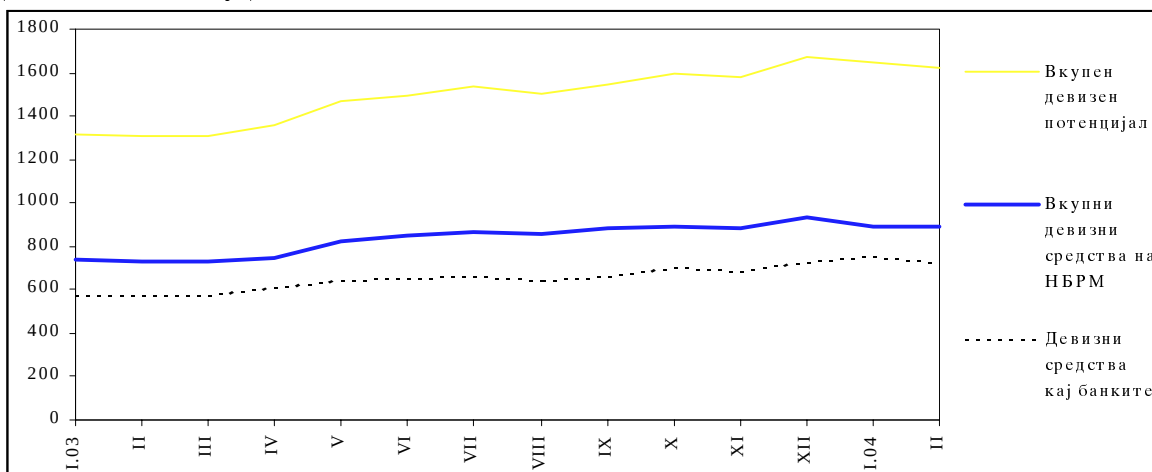
**Графикон 10**Пласмани на банките
(во милиони денари)**Надворешно-трговски и девизни движења во Република Македонија****Графикон 11**Движење на вкупниот промет на девизниот и менувачкиот пазар
(во милиони САД долари)

**Графикон 12**

Дневен среден девизен курс на денарот во однос на еврото и американскиот долар на девизниот пазар (денари за единица странска валута)

**Графикон 13**

Девизен потенцијал на Република Македонија (во милиони САД долари)





Графикон 14

Користени кредити и отплатени обврски
(во милиони САД долари)

